

Вежбе из развојне психологије – друга година – васпитачи
Део материјала преузет из Збирке вежби за развојну психологију проф. др Јелене Минић

Афективно везивање – значај и начини испитивања

Предмет: Афективно везивање: одређење, значај, начини испитивања, импликације.

Циљ: Упознавање са одређењем и значајем афективне везаности, развојем и начинима процене. Идентификовање сопствених образаца афективне везаности. Скретање пажње на импликације образаца афективне везаности у различитим релацијама.

Теоријски део: Џ. Болби (J. Bowlby) уводи појам афективног везивања у психологију, истичући да се ради о трајним афективним везама које деца формирају са примарним фигурама одраслих који о њима брину. Односи се на трајну психолошку повезаност између људских бића (Bowlby, 1969) и представља примарну потребу, с еволутивним компонентама (осигуравање преживљавања, физичка и психичка заштита, стварање осећаја сигурности итд). Афективно везивање је емоционална веза једне јединке са другом, однос особе према другима и према себи (Stefanović Stanojević, 2006), који се манифестује кроз: тражење близине, безбедног уточишта и сигурне базе и сепарациони протест при одвајању. Теорија афективног везивања је теорија о пореклу и природи човекове осећајности (Stefanović Stanojević, 2005), а афективно везивање важан концепт данашњице, којим се објашњава функционисање појединца током целокупног животног циклуса и у различитим релацијама (основа је емоционалног и социјалног развоја, од које зависе и емоционални односи у животу одрасле особе). Објекти афективне везаности и начини испољавања мењају се временом и зависе од развојне фазе појединца (родитељи, вршњаци, партнери, сопствена деца итд). Унутрашњи радни модели представљају интернализоване ране односе привржености (Bowlby, 1969), стечени су у детињству и значајно детерминишу понашање појединца у различитим интеракцијама са другим особама (Stefanović Stanojević, 2005). Поменути модели омогућавају предвиђање понашања појединца у односу на брачне partnere и сопствену децу (Stefanović Stanojević, 2001), имају тенденцију да се репликују у односима са другим одраслим особама и трансгенерацијски се преносе (Stefanović Stanojević, 2012).

Материјал за рад: папир и оловка, приступ интернету

Простор за рад: учионица

Начин рада: самостално

Задаци:

- Наведите три до пет придева,¹ како бисте описали ваше одрастање, однос са родитељима (појединачно за оца и мајку) и другим значајним особама из вашег

¹ Можете да користите и друге врсте речи, осим придева.

- окружења. Затим наведите три до пет придева који описују ваш однос према породици у целини.
- Прочитајте приказе карактеристичних случајева који осликавају обрасце афективне везаности² и интеракција опсервираних током истраживања (посете истраживача породици, тачније мајци и детету).³
 - Попуните *Упитник за процењивање породичне афективне везаности* (Brenan, Clark & Shaver, 1995, према Стефановић Станојевић, 2011); *Упитник за процењивање Афективне везаности са вршњацима – блиским пријатељима* (Armsden & Greenberg, 1987⁴, према Стефановић Станојевић, 2011) и *Упитник за процењивање партнерске афективне везаности* (Bartolomew & Horowitz, 1991, према Стефановић Станојевић, 2011). Након тога, одредите своје доминанте обрасце афективне везаности (према партнерима, породици, вршњацима, блиским пријатељима) следећи дата упутства. Када одредите своје доминанте обрасце везаности прокоментаришите шта то значи за вас и ваше свакодневно функционисање.
 - Размислите и прокоментаришите следећу мисао И. Јалома⁵: *Деца која су ускраћена за везу материнске љубавине не успевају да развију базично поверење неопходно да би волела себе, затим веровала да ће их други волети или волела што су жива. Као одрасли људи таква деца постају отуђени, повлаче се у себе и често проводе живот у непријатељским односима са другима људима.*

Дискусија

Евалуација: Напишите своје утиске, сугестије након урађених вежби, идеје за наставак рада и/или ваш предлог обраде ове теме.

Да бих Вам послала упитнике о одређивању типова афективне везаности, пишите на мејл natasa.mladenovic@pr.ac.rs.

Такође, да бих Вам проследила књигу професорке Татјане Стефановић Станојевић у ПДФ формату јавите ми се на мејл.

Срдачно,

²Stefanović Stanojević, T. (2011). *Afektivna vezanost – razvoj, modaliteti i procena*. Filozofski fakultet, Niš. Str. 211-216. [afektivna-vezanost-cela-knjigapdf.pdf](#)

³ Stefanović Stanojević, T. (2011). *Afektivna vezanost – razvoj, modaliteti i procena*. Filozofski fakultet, Niš. str. 138-145. [afektivna-vezanost-cela-knjigapdf.pdf](#)

⁴ [http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/cpp.433/abstract-Revidirana verzija \(B. Vukčević, 2010\) Zbornik radova sa DPPa](http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/cpp.433/abstract-Revidirana%20verzija%20(B.%20Vukcevi%27c,%202010)%20Zbornik%20radova%20sa%20DPPa)

⁵ Више о И. Јалому и његовим делима на: www.yalom.com

Наташа Младеновић.